

Figuur boven De yin-yangmatrix werkt met acht symbolen, de zogenaamde trigrammen.

Muntjes gooien

Je kunt de I Tjing raadplegen door een vraag te stellen en vervolgens zes keer met drie muntjes te gooien. Daarmee verkrijgt je een soort codegetal. In het yin-yangnetwerk wordt dan in een flits een berekening gemaakt. De uitkomst is een antwoord dat het probleem in een evenwichtige relatie plaatst met de werkelijkheid. Kenners kunnen het dieper analyseren waarbij nog meer gegevens naar boven komen, maar om de I Tjing te raadplegen is het niet nodig om er iets van af te weten. In iedere versie staat beschreven hoe dat muntjes gooien in z'n werk gaat en wie zich ervoor opstelt zal vervolgens het antwoord meestal wel begrijpen - en steeds beter naarmate je het vaker doet.

Hierboven schreef ik de I Tjing allerlei vaardigheden toe, maar het boek doet natuurlijk niets. Wij doen het zélf, wij zijn het die de symbolen moeten duiden. Dat kan moeilijk zijn omdat wij meestal geneigd zijn om rationeel en logisch te denken. De kunst is kritisch te blijven en je tegelijkertijd open te stellen voor een intuïtieve benadering. Als je je ratio (yang) en je intuïtie (yin) op elkaar aansluit kun je begrijpen wat er staat.

Drie niveaus

Maar dan begint het pas. Want om het probleem aan te pakken moet je het advies zo goed

mogelijk opvolgen en uitvoeren. Dat is niet altijd makkelijk. Je ego kan op hol kan slaan als je het advies krijgt om nederig te zijn of je in te houden of af te zien van iets wat je heel graag wilt. Of juist omgekeerd: om niet langer bij de pakken neer te zitten en doortastend op te treden terwijl je je nu juist zo lekker zielig en hulpeloos voelt.

Het uitvoeren van een I Tjingadvies bestaat uit het 'doen'. Alleen daarmee kun je je werkelijkheid veranderen. Je kunt er geen negatieve macht mee uitoefenen, de matrix kan het evenwicht niet verstoren. De I Tjing kon koningen en machthebbers adviseren omdat het altijd rekening houdt met de belangen van het volk, naast die van de macht. Het volk is yin, de koning is yang, zij streven naar een balans. En dat geldt ook voor onszelf. Als je het boek raadpleegt stimuleert het je sterke kanten en houdt het rekening met je zwakheden. Maar het kan hard zijn als je de waarheid wilt ontlopen.

Werken met de I Tjing kan op drie niveaus: het aardse, het menselijke en het spirituele vlak. Ze zijn niet scherp gescheiden, maar vloeien in elkaar over en ondersteunen elkaar.

Het boek is heel behulpzaam bij problemen van materiële aard: geldkwesties, huizen, aankopen, reparaties, en dergelijke. Hoe ver je daarin durft te gaan is een persoonlijke keuze, maar de I Tjing ziet graag een stevig aards fundament zodat het menselijk niveau, dat zich óp de aarde bevindt, goed kan functioneren.

Een voorbeeld. Een vrouw belde me op van haar kantoor: 'Ik wil nu ontslag nemen, ik houd het niet langer vol, het is hier verschrikkelijk, wat zegt de I Tjing?'

Die zei dat haar een groot geluk ten deel zou vallen als ze volhield. Ze gaf er gehoor aan, terwijl een aantal van haar collega's wel op staande voet ontslag namen. Een week later, voor haar totaal onverwacht, ging het bedrijf failliet. Zij leefde enige tijd van een uitkering en genoot daarin van haar vrijheid. Ze volgde een spirituele opleiding die haar leven een totaal nieuwe wending gaf.

Het menselijk niveau

Het menselijk niveau omvat alles wat er in en met jezelf gebeurt en alles wat mensen aangaat: relaties, werk, kinderen, gezond-

heid, reizen, conflicten, het bestuur, het militaire, het politieke, enzovoort.

De I Tjing helpt iedereen die erom vraagt, in elke situatie. Een huismoeder bestuurt haar grote, sceptische gezin met behulp van haar geliefde boek. Zij loodst haar onwillige kinderen veilig door de pubertijd en de middelbare school en geeft adviezen aan haar man. Een ondernemer met een bedrijf met tien werknemers in een moeilijke branche houdt zijn hoofd boven water met behulp van de I Tjing. Een man in de gevangenis laat zich instrueren hoe hij deze moeilijke tijd moet overleven. Een bekendheid die in opspraak kwam consulteerde het boek over wat hij moest doen. Een moeder van een plotseling onhandelbaar kind vroeg of

zij haar dochter naar een andere school moest doen. Het meisje wilde daar zelf graag heen, maar de moeder vond het te ver in verband met halen en brengen. Het antwoord was bevestigend. Op de nieuwe school bloeide het kind op en thuis werd het weer rustig.

De spirituele toepassing

De spirituele toepassing laat zich moeilijk omschrijven. Als je regelmatig werkt met de I Tjing begeef je je op een pad waarop je streeft naar het evenwicht van yin en yang in jezelf en in je bestaan. Iedereen vult dat op zijn eigen wijze in. Het boek wordt geraadpleegd door ongelovigen, taoïsten, confucionisten, boeddhisten, christenen, kapitalisten en anarchisten.

Als je een diepgaande studie van het boek wilt maken moet je bereid zijn om veel vreemde symbolen, woorden en begrippen te verwerken voor je een beetje vat op de materie krijgt. Maar nodig is dat niet. Iedereen kan doen wat de I Tjing hem of haar aanraadt.

Het 'doen' bestaat soms uit niet-doen. Geholpen door de instructies van het orakel kan, zonder dat anderen het merken, je innerlijke opstelling veranderen, waardoor de werkelijkheid, die een projectie van onszelf is, mee verandert. De orakelkracht is zo groot dat het woord orakel in het Chinees 'succes' is gaan betekenen. Daarbij moeten we niet zozeer denken aan maatschappelijk aanzien en rijkdom, hoewel dat niet uitgesloten is, maar aan

K'an

 Water

Op deze houtsnede uit de eerste helft van de negentiende eeuw, nu te zien in The Metropolitan Museum of Art in New York, wordt verbeeld hoe trigram Sun (wind) waait onder trigram Ch'ien (hemel), zoals staat beschreven in hexagram 44, Het Tegemoetkomen.